

Warszawa, 23 lipca 2014 r.

Informacja sygnalna

Działalność instytucji kultury w Polsce w 2013 r.¹

W 2013 r. w Polsce działały² 822 muzea i oddziały muzealne, 170 teatrów i instytucji muzycznych posiadających własny, stały zespół artystyczny, 3901 domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, 337 galerii i salonów sztuki, 469 kin stałych oraz 9920 bibliotek publicznych i placówek informacyjno-bibliotecznych.

W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba muzeów, kin stałych domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, spadła natomiast liczba bibliotek publicznych i placówek informacyjno-bibliotecznych, galerii i salonów sztuki oraz teatrów i instytucji muzycznych. Zwiększyła się liczba zwiedzających w galeriach i salonach sztuki, muzeach, a także widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych, zmniejszyła się natomiast liczba widzów w kinach stałych oraz czytelników w bibliotekach publicznych i placówkach informacyjno-bibliotecznych.

W poszczególnych województwach Polski występowały różnice w stopniu korzystania z oferty kulturalnej. Jednym z wielu czynników wpływających na to zjawisko była zróżnicowana dostępność instytucji kultury, wynikająca z miejsca ich lokalizacji. Większa możliwość skorzystania z propozycji kulturalnej była w dużych miastach, w których najczęściej zlokalizowane były teatry i instytucje muzyczne, galerie, salony sztuki czy multiplexy, mniejsza natomiast w małych miejscowościach i na terenach wiejskich, w których najwięcej było ośrodków kultury i świetlic.

Dostępność oferty kulturalnej uwarunkowana była także stopniem przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Coraz więcej instytucji kultury dostosowuje wejścia do budynków, jak również adaptuje je wewnątrz do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Ponadto coraz powszechniejsza staje się technika audiodeskrypcji, umożliwiająca odbiór treści wizualnych przez osoby niewidzące i słabowidzące.

¹ Źródłem informacji wykorzystanych w opracowaniu były wyniki badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach: K-01 Sprawozdanie z działalności artystycznej i rozrywkowej, K-02 Sprawozdanie z działalności muzeum i instytucji paramuzealnej, K-03 Sprawozdanie biblioteki, K-05 Sprawozdanie z działalności wystawienniczej, K-07 Sprawozdanie z działalności domu kultury, ośrodka kultury, klubu, świetlicy, K-08 Sprawozdanie kina, K-09 Sprawozdanie z organizacji imprez masowych.

² Według stanu w dniu 31 XII 2013 r.

Tabl. 1. Wybrane instytucje kultury według województw w 2013 r.

Stan w dniu 31 XII

Województwa	Muzea ^a	Teatry i instytucje muzyczne ^b	Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice	Galerie i salony sztuki	Kina stałe	Biblioteki publiczne ^c i placówki informacyjno-biblioteczne
Polska	822	170	3901	337	469	9920
2012=100	107,0	97,7	100,8	98,0	104,9	98,7
Dolnośląskie	62	16	283	22	39	740
Kujawsko-pomorskie	29	9	197	13	20	490
Lubelskie	44	7	181	9	29	691
Lubuskie	17	4	72	5	12	279
Łódzkie	47	10	195	39	22	727
Małopolskie	119	18	430	66	49	955
Mazowieckie.....	119	32	273	54	63	1251
Opolskie.....	16	3	219	3	14	360
Podkarpackie	47	3	338	6	31	739
Podlaskie.....	27	8	167	8	13	292
Pomorskie	65	13	272	20	24	392
Śląskie.....	57	18	362	40	54	1041
Świętokrzyskie	28	4	127	11	13	314
Warmińsko-mazurskie	29	5	140	12	21	374
Wielkopolskie	88	12	326	19	45	861
Zachodniopomorskie	28	8	319	10	20	414

a Łącznie z oddziałami. b Posiadające własny, stały zespół artystyczny. c Łącznie z filiami.

Biblioteki

W 2013 r. w Polsce funkcjonowało 9920 bibliotek publicznych oraz placówek informacyjno-bibliotecznych³ (o 1,3% mniej niż przed rokiem). Zdecydowaną większość (81,8%) wszystkich placówek stanowiły biblioteki publiczne. Pozostała część to biblioteki naukowe⁴, fachowe, pedagogiczne, fachowo-beletrystyczne, ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej oraz biblioteki towarzystw naukowych.

W 2013 r. 37,5% wszystkich bibliotek publicznych i placówek informacyjno-bibliotecznych posiadało wejście do budynku przystosowane do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, a odpowiednie adaptacje wewnątrz budynku miało 23,7% obiektów. Spośród wszystkich miejsc w czytelnich 2,4% dostosowanych było do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W bibliotekach publicznych i placówkach informacyjno-bibliotecznych zatrudnionych było 35,5 tys. osób, z tego 84,6% to kobiety. Na stanowiskach bibliotekarskich pracowało 25,1 tys. osób, z których 56,8% posiadało wykształcenie wyższe bibliotekarskie.

³ 13 wojewódzkich bibliotek publicznych i 1 pedagogiczna biblioteka wojewódzka posiadały także status – biblioteki naukowe.

⁴ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalenia ich wykazu (Dz.U. 2012 poz. 390).

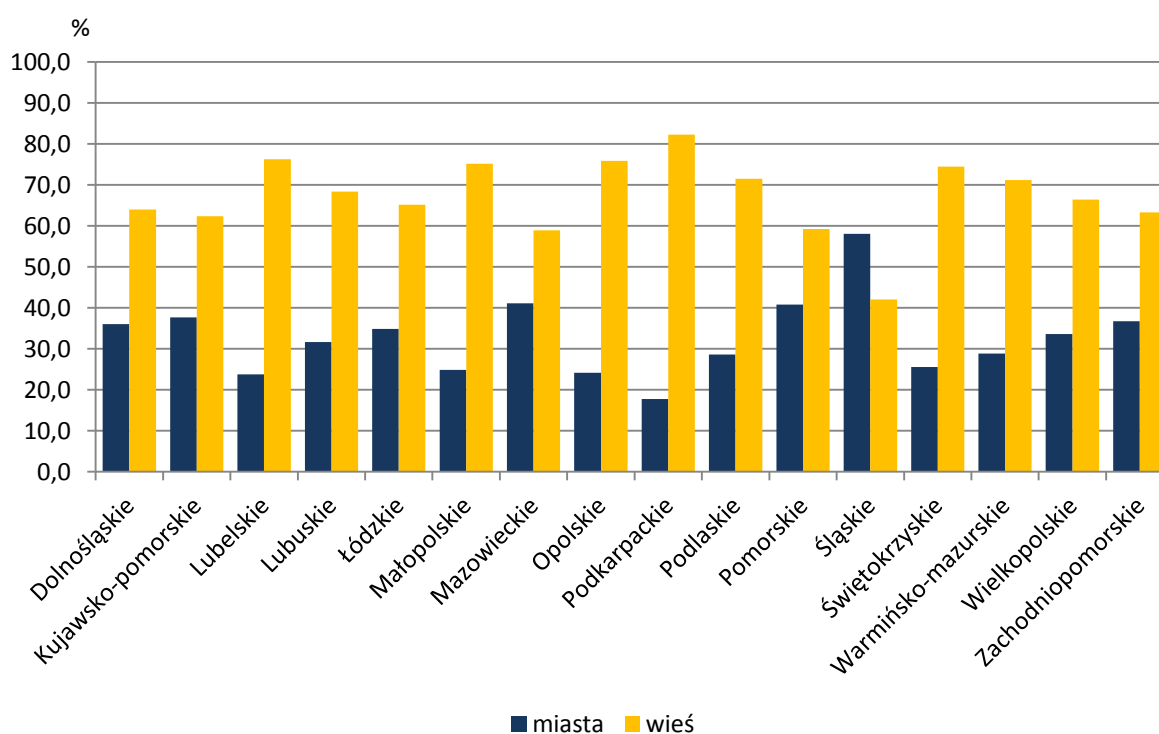
Spośród wszystkich bibliotek publicznych i placówek informacyjno-bibliotecznych 90,9% wyposażonych było w komputery. Do Internetu podłączonych było 92,4% komputerów dostępnych dla czytelników.

W 2013 r. działało 8112 bibliotek publicznych (łącznie z filiami), tj. o 0,9% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem.

Na wsi zlokalizowanych było 66,1% bibliotek publicznych. Z kolei wskaźnik przeciętnej liczby czytelników przypadających na 1 bibliotekę był sześciokrotnie wyższy w mieście i wyniósł 1749 osób.

Wykr. 1. Biblioteki publiczne^a według województw w 2013 r.

Stan w dniu 31 XII

a Z filiami.

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba czytelników w bibliotekach publicznych uległa niewielkiemu spadkowi. W 2013 r. odnotowano 6,4 mln czytelników, którzy dokonali co najmniej jednego wypożyczenia w ciągu roku. Najliczniejszą grupę czytelników w bibliotekach publicznych, podobnie jak w poprzednich latach, stanowili uczniowie – 36,3% ogółu; było ich o 3,9% mniej niż w 2012 r.

W 2013 r. księgozbiór bibliotek publicznych liczył 131,0 mln woluminów i był mniejszy niż przed rokiem o 0,5%. Na zewnątrz wypożyczono 118,9 mln woluminów, na miejscu udostępniono 23,9 mln, tj. mniej odpowiednio o 2,6% i 1,1% w porównaniu z 2012 r.

Wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika w bibliotekach publicznych wyniósł 18,5 wolumina. Najwyższy wskaźnik występował w województwach:

łódzkim (20,5), podlaskim (20,4) i wielkopolskim (20,3), natomiast najniższy w mazowieckim (16,2), pomorskim (16,1) oraz małopolskim (15,6).

W 2013 r. biblioteki publiczne otworzyły 90 nowych oddziałów dla dzieci. W sumie działało ich 858.

W miejscowościach, w których nie ma bibliotek, funkcjonują punkty biblioteczne, dysponujące zbiorami pochodzącymi z bibliotek macierzystych lub ich filii. W 2013 r. działało 1271 punktów, tj. o 0,7% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem.

W ramach placówek informacyjno-bibliotecznych w 2013 r. działało: 1086 bibliotek naukowych, 343 fachowe, 297 pedagogicznych (z filiami), 60 fachowo-beletrystycznych, 23 ośrodki informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej oraz 13 bibliotek towarzystw naukowych. W porównaniu z 2012 r. nastąpił spadek liczby placówek w każdej z tych grup.

W 2013 r. liczba czytelników w placówkach informacyjno-bibliotecznych spadła, w porównaniu z 2012 r., o 6,4% i wyniosła 2,0 mln osób. Najwięcej czytelników korzystało z bibliotek naukowych (80,1%) oraz pedagogicznych (17,1%). W placówkach informacyjno-bibliotecznych wypożyczono na zewnątrz 19,3 mln woluminów, na miejscu udostępniono 25,7 mln, tj. mniej odpowiednio o 4,4% i 9,4% w porównaniu z 2012 r.

Biblioteki publiczne oraz placówki informacyjno-biblioteczne, poza swoją podstawową działalnością, organizowały różnego rodzaju imprezy (m.in. wystawy, zajęcia literackie, zajęcia edukacyjne). W 2013 r. zorganizowano łącznie 449,3 tys. imprez, w których wzięło udział 7,9 mln uczestników. Najczęściej wybierane były zajęcia edukacyjne (225,4 tys. zajęć dla 3,8 mln uczestników) oraz literackie (97,8 tys. zajęć dla 2,3 mln uczestników).

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

W 2013 r. w Polsce funkcjonowało 3901 domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic, tj. o 0,8% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem. Największą zbiorowość stanowiły ośrodki kultury i świetlice (73,2% wszystkich instytucji). Na wsi działało 62,0% ogółu instytucji, przy czym dominowały tam świetlice (92,0% ogółu tego typu instytucji) oraz ośrodki kultury (58,1%). Natomiast w miastach przeważały kluby i domy kultury – odpowiednio 79,9% i 60,1%.

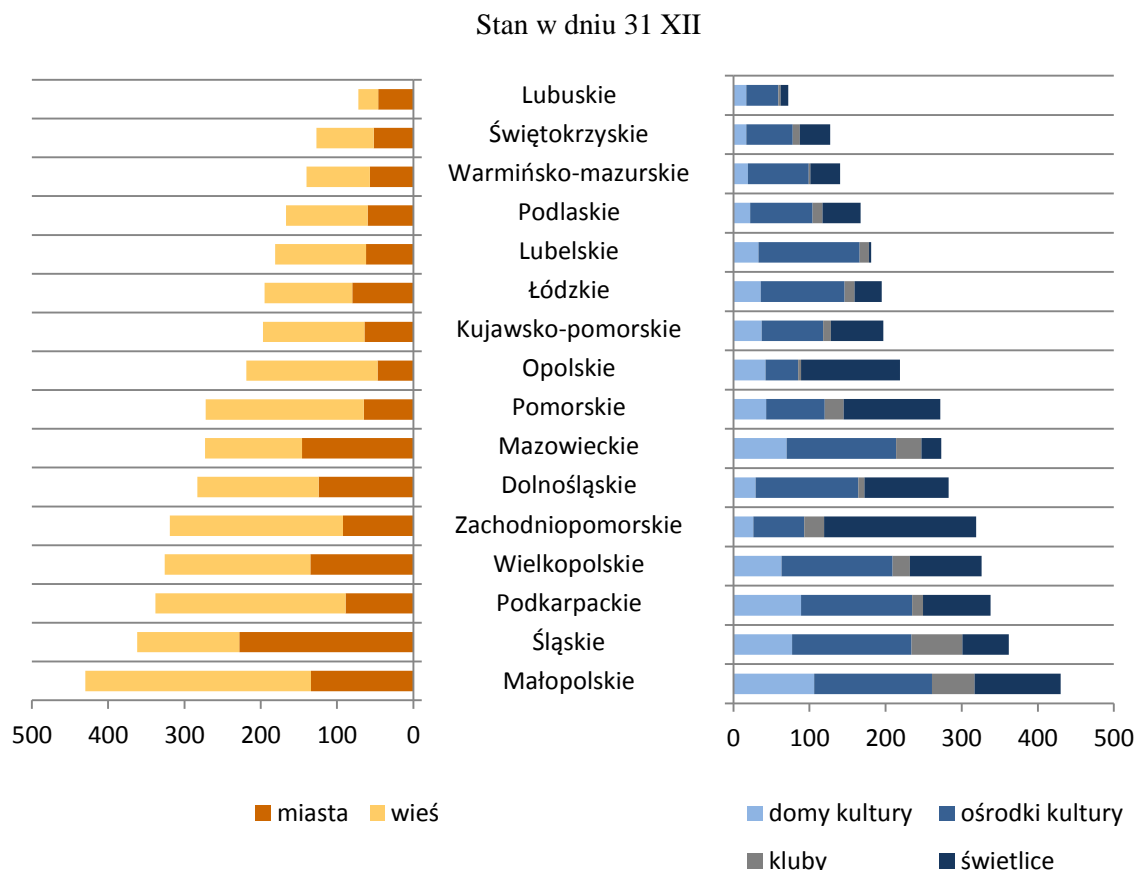
Na 1 instytucję przypadało prawie 10,0 tys. ludności. Wyróżniającymi się województwami, w których na 1 instytucję przypadało najmniej mieszkańców były: opolskie (4,6 tys.), zachodniopomorskie (5,4 tys.) i podkarpackie (6,3 tys.). Najwyższy wskaźnik odnotowano w województwach: mazowieckim (19,5 tys.), lubuskim (14,2 tys.) i łódzkim (12,9 tys.).

Jednostki sektora publicznego były organizatorem dla 93,1% domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, przy czym samorząd gminny pełnił w tym zakresie rolę dominującą (organizował działalność 90,3% ogółu publicznych placówek). W sektorze prywatnym organizatorem najczęściej były jednostki spółdzielcze, które prowadziły przede wszystkim kluby – spółdzielcze kluby stanowiły 57,2% wszystkich prywatnych placówek oraz 48,7% ogółu klubów w Polsce.

W 2013 r. 59,8% wszystkich domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic użytkowało odrębny budynek. Ponad połowa (52,5%) ogółu obiektów użytkowanych przez instytucje była przystosowana dla osób niepełnosprawnych, przy czym 98,1% ogółu

przystosowanych obiektów miało udogodnienia przy wejściu do budynku. Adaptacjami wewnątrz budynku dysponowało 60,8% obiektów.

Wykr. 2. Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice według województw w 2013 r.

Salę widowiskową, wyposażoną przeciętnie w 176 miejsc na widowni, posiadało 50,4% wszystkich instytucji. Biblioteki prowadziło 15,6% placówek.

W 2013 r. w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach funkcjonowało 6,5 tys. pracowni specjalistycznych, wśród których najliczniejsze były pracownice plastyczne (22,8%), muzyczne (20,8%) oraz sale baletowe/taneczne (18,2%).

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice zorganizowały łącznie 206,1 tys. imprez, które zgromadziły 38,1 mln uczestników. Najczęściej organizowane były: prelekcje, spotkania, wykłady (19,3% ogółu imprez), występy zespołów amatorskich (17,5%) oraz imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne (10,7%). Największą liczbę widzów przypadających na 1 imprezę zgromadziły festiwale (987 osób), imprezy plenerowe (724) oraz występy artystów i zespołów zawodowych (359).

Według stanu na koniec grudnia 2013 r. w domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach prowadziło działalność 15,5 tys. zespołów artystycznych (o 1,2% więcej niż na koniec 2012 r.), które zrzeszały 265,4 tys. członków (o 0,4% mniej niż w 2012 r.). Najliczniejsze były zespoły taneczne (4,1 tys.), muzyczne-instrumentalne (3,4 tys.) oraz wokalne i chóry (3,1 tys.). Ponadto instytucje prowadziły 16,9 tys. różnego rodzaju kół i klubów – tj. systematycznych zajęć o określonym profilu tematycznym, odbywających się w zorganizowanych grupach – które zgromadziły 391,0 tys. członków (odpowiednio o 4,4%

i 7,9% więcej niż w 2012 r.). Najczęściej prowadzone były koła plastyczne (3,9 tys.), gospodyń wiejskich (3,0 tys.) oraz taneczne (2,6 tys.). Natomiast średnio najwięcej członków skupiały dyskusyjne kluby filmowe (50 osób przypadało przeciętnie na jedno koło), kluby seniora (49) oraz terapeutyczne (30).

W 2013 r. domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice zorganizowały 9,0 tys. kursów, (13,3% więcej niż rok wcześniej). Status absolwenta kursu otrzymało 124,7 tys. osób. Najczęściej prowadzone były kursy nauki gry na instrumentach (27,6% ogółu kursów), tańca (23,1%) oraz plastyczne (15,3%).

Muzea

W 2013 r. w Polsce działalność prowadziły 822 muzea (łącznie z oddziałami). Najwięcej muzeów zlokalizowanych było w województwach mazowieckim i małopolskim (po 119), najmniej w opolskim (16) i lubuskim (17). Najliczniejszą grupę stanowiły muzea regionalne (189) i historyczne (143) – łącznie 40,4% ogółu muzeów, najmniej było muzeów literackich (5), wnętrz (12) i geologicznych (13).

Większość instytucji (83,3%) należało do sektora publicznego, w ramach którego organizatorem dla 84,1% były jednostki samorządu terytorialnego. W sektorze prywatnym organizatorem dla 39,4% instytucji były organizacje społeczne, a dla 16,8% kościoły i związki wyznaniowe.

W 2013 r. 51,7% muzeów i oddziałów muzealnych posiadało wejście do budynku zaadaptowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Udogodnieniami wewnątrz budynku dysponowało 37,5% instytucji. Ponadto 14,5% obiektów przystosowanych było do zwiedzania dla osób niewidzących i słabowidzących.

Muzea w kraju zwiedziło 29,0 mln osób. Pod względem liczby zwiedzających, w przeliczeniu na 1 muzeum, dominowały województwa: mazowieckie (73,5 tys.) małopolskie (64,5 tys.) i dolnośląskie (34,4 tys.), natomiast najniższy wskaźnik odnotowano w województwie wielkopolskim (11,9 tys.) oraz opolskim i lubuskim (po 12,3 tys.).

Znacząca część odwiedzających muzea (30,2%) wybrała grupową formę zwiedzania, w ramach której wyróżniała się młodzież szkolna (62,8% wszystkich zwiedzających w grupach i 19,0% ogółu zwiedzających). Z nieodpłatnej możliwości zwiedzania skorzystało 13,4 mln osób (w tym 15,5% – z okazji imprez okolicznościowych, 8,1% – w „Noc Muzeów”).

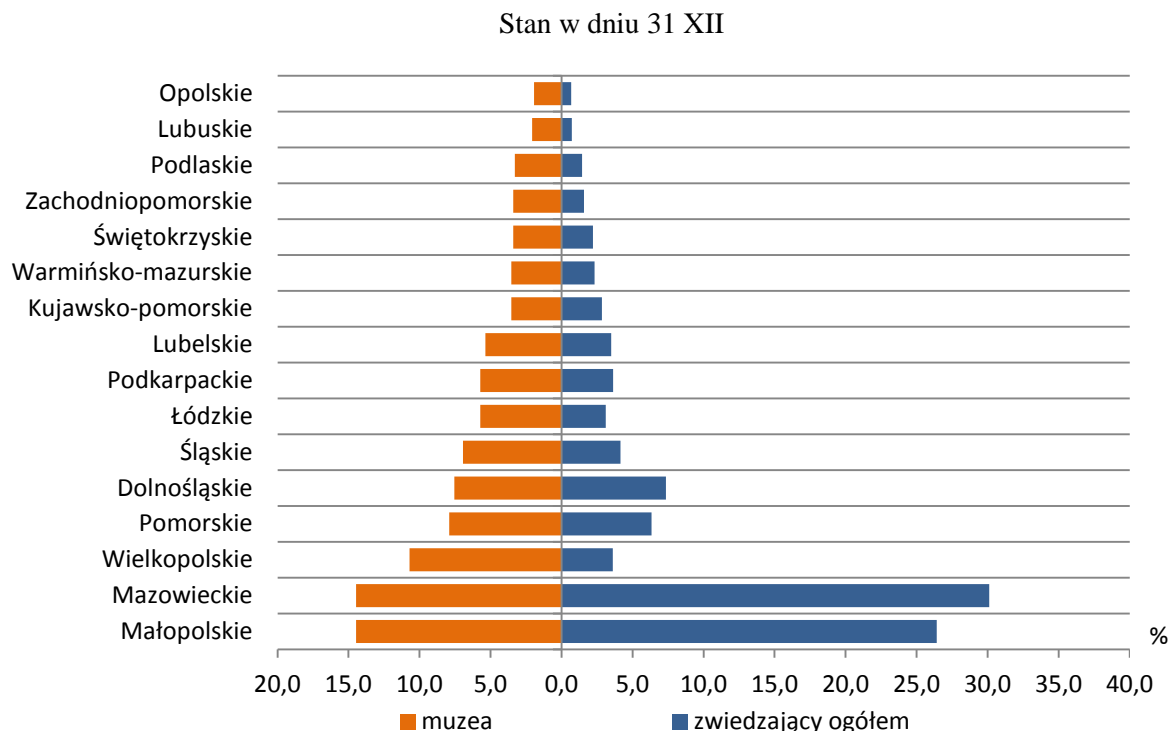
Według stanu na koniec 2013 r. muzea posiadały 16,2 mln muzealiów (w 2012 r. – 15,7 mln). W strukturze muzealiów według dyscyplin dominowały zbiory z dziedziny archeologii (20,0%), przyrody (18,0%) i sztuki (12,2%). Najmniej liczne były zbiory kartograficzne (0,2%), militariów (1,3%) i archiwaliów (2,4%). Z kolei największą liczbą muzealiów dysponowały muzea artystyczne (16,0%), interdyscyplinarne (15,8%) i przyrodnicze (14,6%), a najmniej muzea wnętrz (0,2%) oraz literackie i biograficzne (po 0,3%).

Najwięcej muzealiów pozyskano dzięki darowaniu ich przez osoby prywatne i instytucje (82,8 tys.) oraz poprzez zakupy, dokonywane zarówno w kraju, jak i za granicą (65,5 tys.). W rezultacie badań prowadzonych przez muzea liczba muzealiów zwiększyła się o 32,9 tys.

Zbiory muzealne zostały zaprezentowane na 2,0 tys. wystaw stałych i 5,0 tys. czasowych. W ramach wystaw czasowych odbyło się 189 wystaw z zagranicy. Natomiast za

granicą muzea zorganizowały 156 wystaw. Wystawy własne, tzn. przygotowane przez jednostkę prezentującą, stanowiły 63,0% wystaw czasowych. W ramach wystaw stałych oraz czasowych zorganizowane zostały również wystawy wirtualne (odpowiednio 80 i 64).

Wykr. 3. Struktura muzeów i zwiedzających według województw w 2013 r.

W 2013 r. działalność kulturalno-dydaktyczna muzeów – prowadzona w ramach lekcji muzealnych, seansów filmowych, warsztatów, odczytów, prelekcji, spotkań, imprez cyklicznych, koncertów, imprez plenerowych, konkursów oraz sesji i seminariów – zgromadziła 9,0 mln uczestników na 125,0 tys. spotkań. Największą popularnością cieszyły się lekcje muzealne, w których wzięło udział 1,7 mln uczestników na niespełna 70,0 tys. zajęć. Przeciętnie 1 lekcja muzealna zgromadziła 26 uczestników.

Istotną formą działalności muzeów było prowadzenie naukowych programów badawczych. W 2013 r. rozpoczęto 445 wewnętrznych i 106 zewnętrznych programów badawczych.

Muzea prowadziły również działalność wydawniczą, której rezultatem w 2013 r. był ogólny nakład na poziomie 6,5 mln egzemplarzy w ramach 7,6 tys. tytułów. Ta forma działalności obejmowała przede wszystkim wydawanie plakatów (3,6 tys. tytułów w nakładzie 339,4 tys. egzemplarzy) oraz informatorów i folderów (1,5 tys. tytułów w nakładzie 3,4 mln egzemplarzy).

Instytucje paramuzealne

Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów (ICOM – International Council of Museums) instytucjami paramuzealnymi są: ogrody zoologiczne, botaniczne, rezerваты przyrody, parki narodowe i kulturowe oraz inne jednostki, tj. planetaria, miasteczka i centra nauki i techniki, a także niebędące muzeami

ekspozycje stałe ukazujące osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp.

W 2013 r. działało 81 instytucji paramuzealnych. Jednostki te zgromadziły 275,7 tys. okazów i eksponatów. Instytucje paramuzealne odwiedziło 8,5 mln osób, z tego 27,8% w zorganizowanych grupach. Młodzież szkolna stanowiła 20,7% ogółu zwiedzających. Największą popularnością cieszyły się ogrody zoologiczne – w ubiegłym roku 1 placówkę odwiedziło średnio 300,0 tys. osób.

Instytucje paramuzealne, podobnie jak muzea, oprócz możliwości zwiedzania, proponowały odbiorcom także inne formy aktywności, m.in. odczyty, prelekcje, spotkania, seanse filmowe, warsztaty, imprezy plenerowe, lekcje muzealne, imprezy cykliczne. W 2013 r. w 16,3 tys. tego typu imprezach wzięło udział 1,7 mln uczestników.

W ubiegłym roku, w ramach prowadzonej działalności wydawniczej, instytucje paramuzealne wydały łącznie 515 tytułów w formie drukowanej, o łącznym nakładzie 605,3 tys. egzemplarzy. Działalność wydawnicza instytucji paramuzealnych związana była przede wszystkim z drukowaniem informatorów i folderów oraz plakatów (73,2% ogółu tytułów i 72,3% wszystkich nakładów).

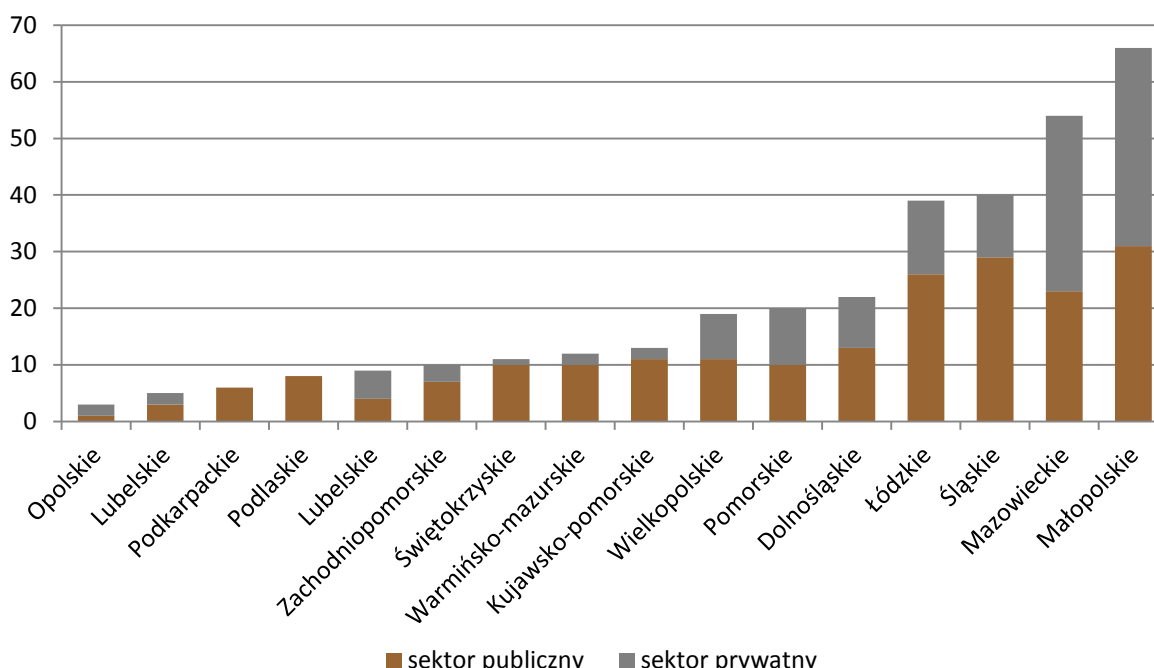
Galerie i salony sztuki

W 2013 r. w Polsce działało 337 galerii i salonów wystawienniczych. Najwięcej instytucji zlokalizowanych było w województwach: małopolskim (66), mazowieckim (54) oraz śląskim (40), natomiast najmniej w opolskim (3), lubuskim (5) oraz podkarpackim (6).

Do sektora publicznego należało 60,2% galerii i salonów sztuki, pozostała część instytucji, w ramach sektora prywatnego, była własnością przeważnie osób prywatnych oraz organizacji społecznych.

Wykr. 5. Galerie i salony sztuki według sektorów własności i województw w 2013 r.

Stan w dniu 31 XII

Ponad połowa wszystkich galerii i salonów wystawienniczych (58,2%) była przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wyróżniały się pod tym względem samorządowe galerie i salony sztuki, spośród których 70,0% posiadało adaptacje dla osób niepełnosprawnych.

W 2013 r. liczba wystaw i ich ekspozycji zorganizowanych przez galerie i salony sztuki nieznacznie wzrosła w porównaniu z 2012 r. i wyniosła odpowiednio 4,4 tys. i 4,6 tys. Zwiedziło je łącznie 4,5 mln osób (22,9% więcej niż w 2012 r.). Najwięcej zwiedzających (76,6%) odnotowano na wystawach krajowych, których zorganizowano 3,8 tys. Wystawy plenerowe, które stanowiły 4,4% wszystkich wystaw, zgromadziły 15,8% ogółu zwiedzających. Zorganizowano również 280 wystaw zagranicznych, które zwiedziło 584,5 tys. osób. Wystawy międzynarodowe, w liczbie 201, zgromadziły 475,6 tys. oglądających. Ponadto galerie i salony sztuki zorganizowały 88 wystaw poza granicami kraju.

Galerie i salony sztuki, oprócz działalności podstawowej, organizowały także różnego rodzaju spotkania o charakterze edukacyjnym. W 2013 r. zorganizowano 10,9 tys. warsztatów i lekcji, w których uczestniczyło 247,3 tys. osób. W ramach działalności galerii i salonów sztuki organizowano także odczyty i prelekcje, koncerty i konkursy, seanse filmowe, performance oraz aukcje, które to imprezy łącznie zgromadziły 803,7 tys. uczestników.

Galerie i salony sztuki prowadziły także działalność wydawniczą, której wynikiem było 9,3 tys. tytułów w formie drukowanej o łącznym nakładzie 2,3 mln egzemplarzy oraz 1,7 tys. tytułów w formie elektronicznej.

Teatry i instytucje muzyczne

W 2013 r. działalność sceniczną prowadziło 170 teatrów i instytucji muzycznych, które posiadały własny, stały zespół artystyczny. Strukturę teatrów i instytucji muzycznych tworzyły teatry dramatyczne (102), spośród których 29,4% to teatry lalkowe, filharmonie (26), teatry muzyczne (11 oper i 13 operetek), orkiestry (11), chóry (4) oraz zespoły pieśni i tańca (3).

Najwięcej instytucji zlokalizowanych było w województwach: mazowieckim (32), małopolskim oraz śląskim (po 18), najmniej w opolskim i podkarpackim (po 3) oraz lubuskim i świętokrzyskim (po 4).

Większość teatrów i instytucji muzycznych należało do sektora publicznego, w ramach którego organizatorem były przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego. Organizatorem ponad połowy podmiotów należących do sektora prywatnego były osoby fizyczne.

Według stanu na koniec 2013 r. teatry i instytucje muzyczne dysponowały łącznie 322 scenami oraz 81,9 tys. miejsc na widowni w salach stałych.

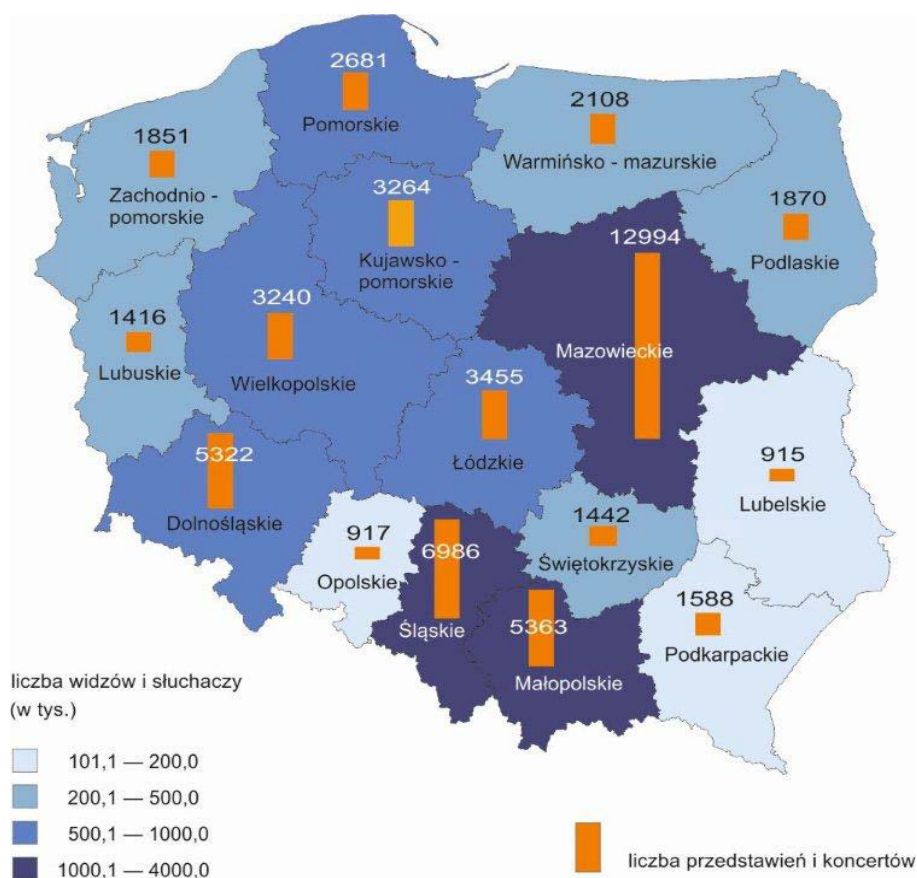
80,6% wszystkich teatrów i instytucji muzycznych posiadało obiekty przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, przy czym odpowiednio przystosowane wejście do budynku miało 80,1% instytucji, a udogodnienia wewnątrz budynku – 75,0%. W urządzenia do audiodeskrypcji wyposażonych było 8,7% obiektów.

W 2013 r. teatry i instytucje muzyczne wystawiły 55,4 tys. przedstawień i koncertów, w których uczestniczyło 11,5 mln widzów i słuchaczy, tj. więcej niż w 2012 r. odpowiednio o 2,5% i 7,3%. Niespełna 8,0% z nich wystawiono w województwach innych niż właściwa siedziba instytucji prezentującej, jednakże to one cieszyły się największą frekwencją –

średnio 306 osób uczestniczyło w 1 przedstawieniu lub koncercie zorganizowanym poza siedzibą instytucji, podczas gdy w siedzibie – 198.

W 2013 r. teatry i instytucje muzyczne zaprezentowały średnio (na jedną instytucję) 326 przedstawień i koncertów (w 2012 r. – 311). Filharmonie, orkiestry i chóry zorganizowały 471 koncertów (o 17 więcej niż przed rokiem). Średnia liczba spektakli w teatrach dramatycznych, łącznie z lalkowymi, wzrosła z 290 w 2012 r. do 306 w 2013 r., a opery i operetki pokazały średnio 187 przedstawień (o 13 więcej niż w 2012 r.)

Mapa 1. Przedstawienia i koncerty oraz widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych w 2013 r.

W 2013 r. w teatrach dramatycznych, lalkowych i muzycznych odbyło się 715 premier – o 17,4% więcej niż roku poprzednim. Najwięcej przedstawień premierowych miało miejsce w teatrach działających w województwie mazowieckim (21,8% ogółu premier).

Teatry i instytucje muzyczne oraz przedsiębiorstwa (agencje) rozrywkowe zorganizowały za granicą łącznie 700 widowisk i koncertów oraz imprez estradowych. Wzięło w nich udział 433,5 tys. widzów i słuchaczy. Najwięcej przedstawień i koncertów zrealizowano w Niemczech (157), Francji (67), Stanach Zjednoczonych Ameryki oraz w Hiszpanii (po 23). Z kolei najwyższą średnią liczbę widzów i słuchaczy odnotowano w Japonii (2306 osób na 1 przedstawieniu, koncercie), Holandii (1500) oraz Kanadzie (1350). W teatrach i instytucjach muzycznych w Polsce najczęściej gościli artyści i zespoły

artystyczne z Niemiec (14,1% ogółu występów zagranicznych), Włoch (10,0%) oraz Wielkiej Brytanii (9,8%).

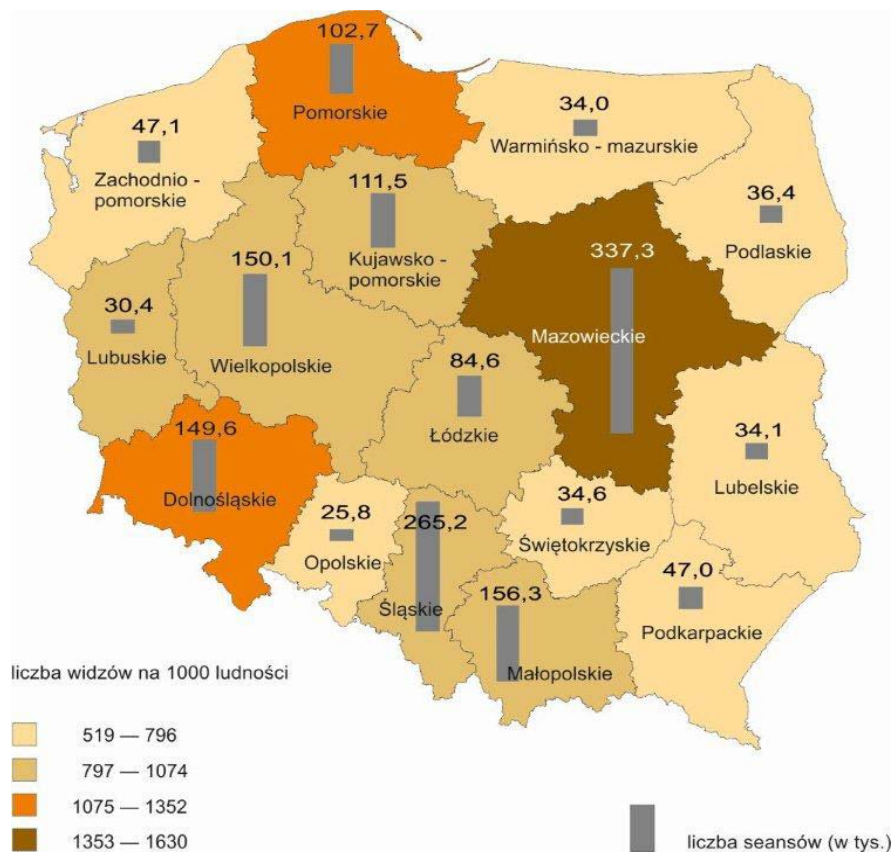
W ramach działalności edukacyjnej teatry i instytucje muzyczne zorganizowały łącznie 13,4 tys. odczytów i prelekcji, seansów filmowych, koncertów, konkursów, warsztatów, lekcji, festiwali, imprez plenerowych oraz sesji i seminariów naukowych (o 1,0% więcej niż przed rokiem). Wydarzenia te zgromadziły łącznie 2,7 mln uczestników (o 12,9% więcej w porównaniu z 2012 r.). Ponadto filharmonie i orkiestry zorganizowały 13,3 tys. szkolnych audycji muzycznych (o 12,0% więcej niż w 2012 r.).

Kina

W 2013 r. w Polsce działały 474 kina (469 kin stałych i 5 kin ruchomych), tj. o 4,6% więcej w porównaniu z 2012 r. Niemal wszystkie kina stałe zlokalizowane były w miastach. Województwami z największą liczbą kin stałych były: mazowieckie (63), śląskie (54) i małopolskie (49), a z najmniejszą: lubuskie (12), podlaskie i świętokrzyskie (po 13).

Z roku na rok wzrasta liczba kin przystosowanych dla osób niepełnosprawnych. W 2013 r. 84,4% kin posiadało adaptację wejścia do obiektów dla potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, a 69,3% kin dysponowało udogodnieniami wewnątrz budynku. Urządzenia do audiodeskrypcji, umożliwiające odbiór treści wizualnej osobom niewidomym i słabowidzącym, posiadało 10,2% ogółu kin stałych.

Mapa. 2. Seanse i widzowie w kinach w 2013 r.

W kinach stałych wyświetlono 1,6 mln seansów filmowych, które obejrzało 36,9 mln widzów. Filmy produkcji europejskiej stanowiły 34,2% ogółu seansów, natomiast produkcji polskiej – 17,9%. Filmy polskie zgromadziły przeciętnie 26 widzów na 1 seans, podczas gdy produkcji europejskiej – 20, a pozaeuropejskiej – 23.

Multipleksy, które stanowiły 11,7% ogółu kin stałych, wyróżniały się pod względem liczby wyświetlonych seansów i zgromadzonych widzów (56,9% ogółu seansów i 55,2% ogółu widzów). W porównaniu z 2012 r. liczba seansów w multipleksach nieznacznie wzrosła (o 0,1%), natomiast liczba widzów spadła (o 6,4%). Średnio 1 multipleks oferował 2249 miejsc na widowni i wyświetlił 17,0 tys. seansów filmowych, na których zgromadził 370,9 tys. widzów. W minipleksach powstało 26 nowych sal projekcyjnych. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się zarówno liczba seansów wyświetlonych w minipleksach (o 23,5%), jak również liczba widzów (o 8,0%).

Oprócz standardowej aparatury projekcyjnej, umożliwiającej wyświetlanie filmów na taśmie światłoczułej o szerokości 35 mm, kina coraz częściej dysponują aparaturą cyfrową w standardzie DCI. W 2013 r. niemal wszystkie (99,1%) minipleksy i multipleksy oraz ponad połowa (54,8%) kin jedno- i dwusalowych było wyposażonych w cyfrową aparaturę w standardzie DCI, tj. więcej niż w 2012 r. odpowiednio o 1,1 i 17,0 p. proc. W 2013 r. 36,2% kin stałych posiadało zarówno analogową, jak i cyfrową aparaturę projekcyjną (o 3,3 p. proc. więcej niż w 2012 r.).

Z roku na rok wzrasta liczba kin umożliwiających internetową rezerwację biletów. W 2013 r. 44,3% kin stałych oferowało taką możliwość, podczas gdy w 2012 r. – 37,1%.

Ponadto kina, oprócz projekcji filmów, organizowały różnego rodzaju wydarzenia kulturalne. 4,1 tys. spotkań i prelekcji zgromadziło 339,8 tys. uczestników, w 663 imprezach muzycznych i koncertach uczestniczyło 100,4 tys. osób. Mniejszą popularnością cieszyły się konkursy (198 imprez i 32,8 tys. uczestników) oraz imprezy plenerowe (196 imprez i 36,9 tys. uczestników).

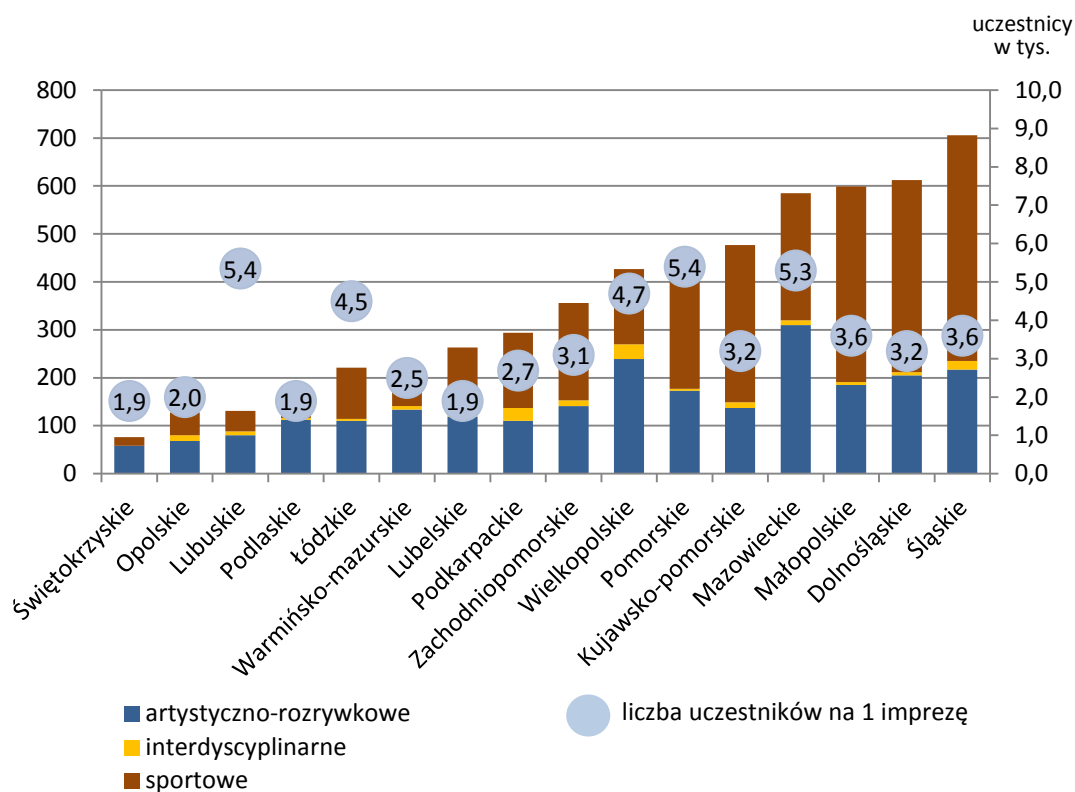
Imprezy masowe

W 2013 r. w Polsce odbyło się 5,7 tys. imprez masowych⁵ (4,3% więcej niż przed rokiem), w których udział wzięło 21,1 mln osób (o 4,0% mniej w stosunku do 2012 r.). Imprezy artystyczno-rozrywkowe stanowiły 41,8% ogółu imprez masowych, przy czym spadła w tym czasie zarówno liczba imprez artystyczno-rozrywkowych – o 7,8%, jak i liczba ich uczestników – o 2,7%.

Najwięcej imprez masowych zorganizowano w województwach: śląskim (12,3% ogółu imprez), dolnośląskim (10,7%) oraz małopolskim (10,5%), a najmniej – w świętokrzyskim (1,3%), opolskim (2,2%) i lubuskim (2,3%). Organizatorem 79,7% imprez były osoby prawne.

⁵ Zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 611 ze zm.) o imprezach masowych można mówić wtedy, gdy liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób w obiekcie będącym budynkiem wynosi nie mniej niż 500 (w przypadku imprez sportowych – nie mniej niż 300), a w obiekcie niebędącym budynkiem – nie mniej niż 1000. Organizatorem takich imprez, po otrzymaniu stosownego zezwolenia, może być zarówno osoba fizyczna, osoba prawna, jak i jednostka nieposiadająca osobowości prawnej, a miejscem przeprowadzenia – teren otwarty lub obiekt zamknięty.

Wykr. 6. Imprezy masowe oraz uczestnicy według województw w 2013 r.

W ramach imprez artystyczno-rozrywkowych przeważały koncerty (50,4% wszystkich imprez tej kategorii), których najwięcej odbyło się w województwach: wielkopolskim (138), mazowieckim (128) oraz małopolskim (119). Poza koncertami zorganizowano wiele innych imprez artystyczno-rozrywkowych, takich jak: festiwale, przedstawienia i spektakle, czy też imprezy o charakterze łączonym – np. kabaret i pokaz filmowy. Imprezy artystyczno-rozrywkowe znacznie częściej organizowane były na terenie otwartym (69,6%) niż w obiektach zamkniętych. Organizatorem 79,7% wszystkich imprez artystyczno-rozrywkowych były osoby prawne.

Opracowanie: *Zbigniew Bańka, Małgorzata Kajzer, Sabina Kluza, Danuta Suder*

US Kraków, Ośrodek Statystyki Kultury, tel. 12 36 10 211